

Pesa

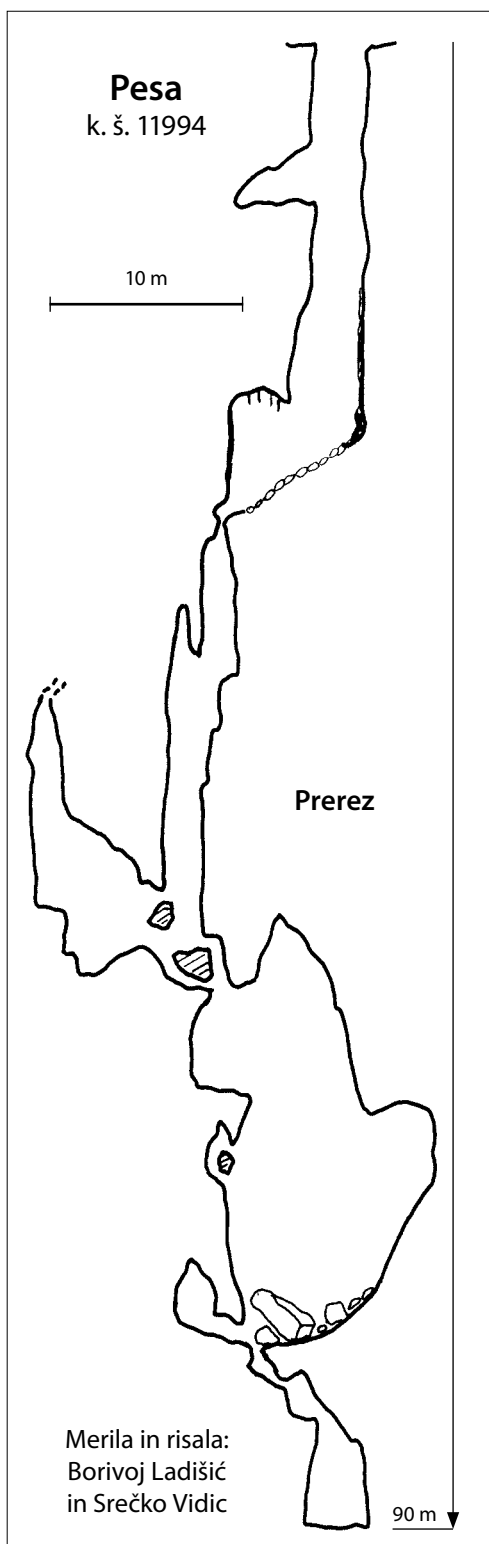
Sandi Vidrih

Maja 2016 sem prvič raziskoval jame v Kočevskem rogu. Zjutraj smo se pri meni zbrali Zdravko in Črt Bučar ter Aleš Cvelbar. Odpravili smo se najprej na Novi breg. Tam sem že poznal brezno, ki pa ni bilo registrirano. Po spustu na globino 32 metrov smo ugotovili, da se tu vse skupaj zaključí in da ni nadaljevanja. Željni novih raziskav smo se peljali še do enega meni znanega brezna v bližini. Vanj smo se hoteli spustiti že kot otroci, vendar nam je zmanjkalo poguma. Ko sedaj malo bolje pomislim, še sreča, da se je končalo tako, kajti brezno ima kar 28 metrov vhodne vertikale in reševanje bi bilo po vsej verjetnosti neizbežno. Seveda takrat jama še ni imela imena, tega je dobila pred kratkim, ko smo ji posvetili malo več pozornosti in jo začeli sistematično raziskovati. Sprva smo jo imenovali Brezno pri pesah, a nekako ni dobro sedlo v ušesa, zato smo jo prekrstili v Peso. Dokaj neobičajno ime za jamo, a če malo pokukamo v preteklost, ime dobi svoj smisel. Le sto metrov stran od vhoda stoji nekakšen bunker, kjer so nekoč hranili peso za krmljenje divjadi.

Napočil je torej težko pričakovan trenutek, ko sem naposled vstopil v nedrje moje sanjske jame in občutil tisti nezemeljski občutek, ko te v objemu teme zagrabi gravitacija in ti okoli ušes zaveje mrzel piš. Res nepozabno doživetje. Bingljati na tanki vrvi, kot pajek na nitki, noge pa otepajo v prazno. Po spustu v brezno smo ugotovili, da ima obetavno nadaljevanje, vendar preozko za prehod. Vrnili smo se čez en teden

Velika sigova kopa na globini 53 metrov. FOTO LEOPOLD BREGAR

in začeli širiti ožino. Po nekajurnem delu mi je padla macola v globino in tako se je za tisti dan akcija končala. Malce razočarani smo odšli iz brezna, vendar trdno odločeni, da se vrnemo.

Junija sem se vrnil z Borivojem in Srečkom. Na dnu smo skupaj zagrizli v ožino in jo uspešno prebili. Sledil je spust v krasno zasigano jamo, ki nas je ustavila na globini 53 metrov. Tu se je sredi manjše dvorane bohotila čudovita, lesketajoča kopa, s kotlico polno vode na vrhu, v katero so neutrudno kapljale debele kaplje. Rezultat tega je bil prsec razdrobljenih kapljic v vse smeri in če si pogledal pod pravim kotom, si dobil občutek, da si priča pomanjšanemu ognjemetu na kaki zabavi ali denimo prehodu v novo leto. Žal pa tisto, kar smo videli v nadaljevanju, ni niti najmanj dišalo po zabavi, kajti voda se je izgubljala nekam v globino, do katere pa je vodila ozka in mokra ožina. Na prvi pogled nič kaj spodbudno. A trmasti kot smo, smo še isto minuto pljunili v roke in začeli širiti. Sprva na napačnem mestu, kjer se razen s popolnoma mokrimi spodnjicami nismo imeli z ničimer drugim pohvaliti. Po natančnem ogledu problema so se stvari začele obračati na bolje, vendar je bila potrebna še ena akcija, da smo se prebili naprej.

Na naslednji akciji sva se s Srečkom spustila 7 metrov nižje do večje police, kjer sva ostala brez vrvi. Pred nama se je odprla ogromna dvorana, katere globino sva ocenila na 20 metrov. Vse skupaj je delovalo res fascinantno in fantazija je prišla na svoj račun. Že sva videla neskončne galerije, jaške, slapove in podobno, ki naju čakajo v nadaljevanju. Ob naslednjem obisku, ko nama se je pridružil še Aleš, se je seveda vse omenjeno razblinilo v nič. Od vsega naštetega smo dobili le kup podornih blokov na dnu dvorane

Na blokih v podorni dvorani. FOTO LEOPOLD BREGAR

in navidezen konec jame. Da pa le ni bilo vse tako črno, smo ob robu podora našli nadaljevanje. A to nadaljevanje ni vlivalo pretiranega optimizma, kajti kopati v podoru je vedno dvorezen meč. Nikoli ne veš, kdaj se bo kaj premaknilo in potegnilo s seboj še kaj drugega. Za nameček je nad preozkim nadaljevanjem slonela še ogromna skala, po velikosti in obliki še najbolj podobna avtomobilu, ki jo je v tej poziciji držalo le nekaj centimetrov izbočene nasprotne stene. Šele decembra smo se odločili, da Peso običajno še enkrat. Na tej zadnji akciji sva s Srečkom z veliko mero previdnosti razširila ožino pod podorom in prišla do globine 90 metrov. Tu pa je sledil hladen tuš, saj se je jama naenkrat končala brez vidnega nadaljevanja. Popolnoma ravno dno, velikosti približno 3-krat 3 metre, brez najmanjše špranje. Še danes si nisem povsem na jasnem, kam gre vsa tista voda, ki prihrumi navzdol. Ta je pritekala ves čas, tudi ko je bilo zunaj sušno obdobje. Logično je, da če voda v dvorano priteka, potem se lahko v najslabšem primeru pričakuje vsaj majhen meander ali razpokico, v katero tudi odteka. Midva pa sva se na dnu zmedeno ozirala naokoli, kot da sva nekaj izgubila. Vidno razočarana sva nove dele izmerila, jamo razopremila in odšla na površje. Tako se je končala zgodba o moji »sanjski« jami. Čeprav nisem dobil zelene sladice, sem vesel, saj se jama z 90 metri globine ne najde ravno na vsaki akciji. Vredno se je bilo truditi ob vsakem obisku posebej, saj nam je jama postregla z marsičim, od prelepih sigastih skulptur, velikih dvoran, čarobnega pršenja vode, do vode v škornjih in mokrih spodnjic.

◀ V veliki podorni dvorani na globini okoli 80 metrov. FOTO LEOPOLD BREGAR